

Generelle bemærkninger

Generelle bemærkninger

Budgetteringsmetode/procedure

Økonomiudvalget godkendte den 28. februar 2023 Strategien for budgetlægningen 2024 – 2027. I strategien er der opstillet en række finansielle mål for ordinær driftsvirksomhed, skattefinansieret anlægsniveau, likviditet og langfristet gæld mv., jf. den flerårige økonomiske strategi.

Det fremgår endvidere af den flerårige økonomiske strategi, at Vejen Kommune i alle henseender vil leve op til regeringens og KL's aftaler om kommunernes økonomi.

I henhold til budgetproceduren indledes budgetlægningen med udarbejdelse af det tekniske budgetforslag.

Med udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2024, som den forelå ved budgetlægningen for 2023, korrigeret for følgende:

- Pris- og lønstigninger fra 2023 til 2024.
- Mængdeændringer, herunder prognoser for børn, skoleelever, ældre og på overførelsesområdet kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister etc.
- Ny lovgivning, som er fremsat efter vedtagelsen af budget 2023, og som har økonomiske konsekvenser for budgettet.
- Beslutninger, som Vejen Byråd har taget efter vedtagelsen af budget 2023-2026, som har økonomiske konsekvenser.

Det tekniske budget blev vurderet i forhold til regnskab 2022 og det forventede regnskabsresultat for 2023 med henblik på at inddrage eventuel viden om områder, som i 2024 er over- eller underbudgetteret.

Der blev i alt korrigeret for 64,6 mio. kr. i merudgifter på det skattefinansierede driftsområde, jf. ovenstående. Økonomiudvalget godkendte de tekniske budgetændringer på møderne den 23. maj 2023 og den 8. august 2023.

I løbet af foråret udarbejdede fagudvalgene et katalog med reduktionsblokke samt forslag til udvidelsesblokke og anlægsønsker.

Vejen Kommunes råderumsstrategi

Byrådet godkendte på mødet den 8. marts 2016 Vejen Kommunes råderumsstrategi.

Baggrunden for råderumsstrategien er, at den demografiske udvikling i Vejen medfører, at der fremover vil være færre i den erhvervsaktive alder. Det presser kommunens skatteindtægter og dermed kommunens samlede økonomi. Der fødes færre børn, og der bliver flere ældre. Det medfører et behov for omprioriteringer. Samtidig betyder den befolkningsmæssige udvikling, at der kan blive mangel på arbejdskraft. Det gør det endnu mere presserende at finde metoder til at løse de kommunale kerneopgaver med færre ressourcer.

Målet med råderumsstrategien er, at der årligt frigøres midler, svarende til 1,5 pct. af kommunens serviceudgifter. Det svarer til 30 mio. kr. i 2024.

Budgetseminar

Den 16. og 24. august 2023 afholdt Byrådet budgetseminar, hvor direktionens oplæg til et budget i balance samt kataloger med drifts- og anlægsønsker samt råderumsforslag blev præsenteret.

Herefter var der drøftelser i partigrupperne med henblik på en prioritering inden for den fastlagte ramme.

Generelle bemærkninger

Det vedtagne budget 2024-2027

Efter budgetseminaret udarbejdede Økonomiudvalget et budgetforslag, som blev sendt i høring i perioden 6. september til 27. september. Her havde alle høringsberettigede parter mulighed for at fremsende høringssvar til budgetforslaget. Byrådet 1.-behandlede budgetforslaget den 12. september.

De relevante fagudvalg har herefter drøftet de indkomne høringssvar.

Byrådet godkendte budgetforslaget på mødet den 10. oktober 2023.

Budgettet indeholder reduktionsblokke for 17,8 mio. kr. Der er indarbejdet driftsudvidelser for 6,1 mio. kr.

Herudover er der forudsat en besparelse på de kommunale udgifter til administration på 1,0 mio. kr. i 2024 og 5 mio. kr. i 2025-2027.

Der er afsat en reserve på overførselsområdet på 12 mio. kr. i 2024 og 2025 samt 20 mio. kr. i 2026 og 24 mio. kr. i 2027. Reserven skal anvendes til en eventuel efterregulering af de generelle tilskud, eller hvis udgifterne til overførselsindkomster bliver større end forventet. Midlerne er afsat under finansiering og finansforskydninger.

Der er afsat en overførselspulje på 20,0 mio. kr. på Økonomiudvalgets område vedrørende servicerammen. Puljen gør det bl.a. muligt at fastholde fokus på de mest fordelagtige løsninger uden at skelne til serviceudgifter og andre driftsudgifter. Derudover giver puljen mulighed for at fastholde princippet om budgetoverførsler mellem årene.

Investeringsoversigten indeholder samlet anlægsinvesteringer for i alt 55,3 mio. kr. i 2024. Det svarer til bruttoanlægsudgifter for i alt 87,6 mio. kr.

Med investeringsoversigten er der fastsat en række rådighedsbeløb i 2024. Rådighedsbeløbene i overslagsårene fastsættes først endeligt i forbindelse med næste års budgetlægning.

Til budget 2024 er der forudsat låneoptagelse på 18,6 mio. kr. Der er til Budget 2024 opnået en lånedispensation på 11 mio. kr. Afdrag på lån i 2024 udgør 33,7 mio. kr. I overslagsårene 2025-2027 er der forudsat låneoptagelse som følge af lånedispensationer på 15 mio. kr. årligt. I 2025 og 2026 er der herudover forudsat låneoptagelse på 20 mio. kr. vedrørende etablering af botilbud på socialområdet.

Udskrivningsprocenten er fra 2024 fastsat til 25,33.

Generelle budgetteringsforudsætninger

Ved udskrivning af personskatter kan kommunen vælge mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag:

- Ved valg af statsgaranti ligger kommunens finansiering fast for budgetåret og bliver ikke efterreguleret.
- Ved selvbudgettering reguleres skatter, tilskud til staten og udligning mellem kommuner på grundlag af de faktiske indkomster 3 år efter indkomståret.

Vejen Kommune har for budgetåret 2024 valgt selvbudgettering. Indtægter fra personskatter samt tilskuds- og udligningsbeløb er budgetteret, så de svarer til niveauet i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, som er fastsat til 8.147,7 mio. kr. Der foretages en endelig afregning i forhold til udskrivningsgrundlag og udviklingen i indbyggertal i 2027.

Generelle bemærkninger

Vejen Kommune anvender KL's vejledende pris- og lønskøn i budgetlægningen. KL's skøn fremgår af skrivelse G.1-1 af 14. juni 2023 i budgetvejledningen. For så vidt angår pl-stigningen fra 2022-2023 er der taget udgangspunkt i Økonomiaftalen for 2023.

De generelle tilskud for 2024 er beregnet ud fra de mellem regeringen og KL aftalte beløb til generelle tilskud og udligning og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2024. I overslagsårene er KL's skatte- og tilskudsmodel til beregninger af generelle tilskud og udligning anvendt.

I overslagsårene 2025-2027 er det forudsat, at de generelle tilskud vil blive øget som følge af den demografiske udvikling. Der er derfor budgetteret med yderligere 10 mio. kr. i 2025, 20 mio. kr. i 2026 og 30 mio. kr. i 2027.

Oversigter i budgettet (tal-bindet):

Hovedoversigt

Hovedoversigten indeholder en oversigt over udgifter og indtægter fordelt på henholdsvis hovedkonti og funktioner og opdelt på drift, anlæg, renter, finansforskydninger, afdrag på lån og finansiering.

Oversigten er opstillet brutto, og således at budgetterede indtægtsbeløb under afsnittet Finansiering tilsammen skal give dækning for forskellen mellem øvrige udgifter og indtægter.

Balance – Budget 2024 (Opgøres efter budgettets vedtagelse)

Område, 1.000 kr.	Beløb
Budget 2024 balancerer med	3.803.066
Det samlede finansieringsbehov udgør:	3.177.665
Finansieringsbehovet dækkes på følgende måde:	
- forbrug af likvide aktiver	0
- Optagelse af lån	18.647
- Generelle tilskud, udligning mv.	944.201
- Øvrige	150
- Skatter	2.214.966

Der er foretaget en beregning af de forventede udgifter og indtægter på grundlag af de kendte forudsætninger på budgetteringstidspunktet.

Investeringsoversigt

Alle anlægsbeløb under 1 mio. kr. er frigivet ved godkendelsen af budgettet. Anlægsbeløb over 1,0 mio. kr. skal betragtes som rådighedsbeløb, der, inden investeringerne iværksættes, skal søges frigivet i Byrådet i form af en anlægsbevilling.

Tværgående artsoversigt 2024 - 2027

Den tværgående artsoversigt viser sammensætningen af kommunens samlede ressourcerforbrug.

Oversigten omfatter totalbudgettets udgifter og indtægter opdelt på grundlag af Social- og Indenrigsministeriets autoriserede artsinddeling.

Generelle bemærkninger

Bevillingsoversigt

Bevillingsoversigten omfatter budgetåret 2024 samt budgetoverslagsårene 2025-2027, idet Byrådet dog ved budgettets godkendelse alene har taget bevillingsmæssig stilling til 2024-budgettet.

Bevillingsmyndighed

Jf. lov om kommunernes styrelse er Byrådet bevillingsmyndighed, dvs. at udvalgene ikke uden Byrådets forudgående godkendelse må påbegynde foranstaltninger, der vil medføre udgifter eller indtægter, som ikke er bevilget.

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller lignende, kan dog iværksættes uden Byrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Efter Byrådets godkendelse af budgettet har de stående udvalg og økonomiudvalget inden for de respektive områder ansvaret for de bevilgede beløb og de materielle og mængdemæssige forudsætninger, der ligger til grund herfor. Udvalgene og driftsafdelingerne må herefter administrere i overensstemmelse med budgettets forudsætninger og inden for dets rammer.

Beslutning om fastsættelse af betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. samt skolefritidsordninger skal træffes af Byrådet.

Bevillingsregler

Indenrigs- og Boligministeriet fastsætter de nærmere regler om specifikation af de poster på årsbudgettet, som Byrådet ved vedtagelsen af budgettet skal tage bevillingsmæssig stilling til.

Ved en bevilling forstås en bemyndigelse fra Byrådet til at afholde udgifter og oppebære indtægter inden for de fastsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de vilkår, som bevillingen er givet under.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fastsat følgende mindstekrav til bevillingsniveauet:

Driftsbevillinger

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til budgettets driftsposter specificeret på udvalgsniveau. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto.

Anlægsbevillinger

Som udgangspunkt skal der gives en særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsarbejde, men der kan gives en rammebevilling til mindre ensartede anlægsprojekter, som enten afsluttes inden for et budgetår eller udgør veldefinerede projekter. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto. Reglerne for anlægsbevillinger gælder endvidere for udlån og låneoptagelse.

Rådighedsbeløb

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage stilling til budgettets rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder specificeret på udvalgsniveau.

Finansielle konti

For de finansielle poster under hovedkonti 7 og 8 skal Byrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til:

- alle renteindtægter under ét,
- alle renteudgifter under ét,

Generelle bemærkninger

- afdrag på udlån under ét – hovedfunktion 08.32,
- afdrag på optagelse af lån under ét – hovedfunktion 08.55.
- tilskud og udligning herunder udligning af moms under ét - funktion 07.62 og 07.65
- skatter under ét - hovedfunktion 07.68

Vejen Kommunes bevillingsniveau i budget 2024

Bevillingsniveauet for netto drift (dranst 1 og 2) er udvalgsniveau, dog skal permanente udvidelser af lønsummen godkendes i Byrådet.

De decentrale institutioners budget opdeles i en ramme til løn og en eller to rammer til øvrige udgifter. De decentrale institutioner kan i løbet af året overføre mellem løn og øvrige rammer. Dog kan der ikke ske permanente udvidelser af lønsummen uden godkendelse i Byrådet. Herudover afholdes en række udgifter på institutionernes omkostningssted, som er udenfor institutionernes budgetramme.

Anlægsbeløb (dranst 3) på og under 1,0 mio. kr. er frigivet ved Byrådets godkendelse af det samlede budget. Øvrige anlægsbeløb er optaget som rådighedsbeløb, der skal frigives af Byrådet forinden arbejdets iværksættelse.

Bevillingsniveauet for finansielle konti (dranst 4 - 7) følger Indenrigs- og Sundhedsministeriets mindstekrav. Låneoptagelse skal dog særskilt godkendes af Byrådet. Det gælder dog ikke låneomlægninger.

Takster

Taksterne for betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. er godkendt af Byrådet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Bevillings- og budgetopfølgning

Detailreglerne for bevillings- og budgetopfølgning er fastsat i bilag 3 til Kasse- og regnskabsregulativet. Der foretages mindst 2 årlige budgetopfølgninger, der forelægges Byrådet.

Der forelægges desuden månedlige budgetopfølgninger på udvalgsniveau i de respektive fagudvalg.

Behandling af tillægsbevillinger og budgetomplaceringer

Alle tillægsbevillinger skal behandles i Byrådet. Budgetomplaceringer - uden væsentlige ændringer i materielle eller mængdemæssige forudsætninger - inden for den enkelte bevilling behandles i fagudvalgene.

Teknisk administrative budgetomplaceringer grundet kontoplanændringer og omplaceringer på institutioner omfattet af økonomisk decentralisering behandles dog administrativt.

Overførselsadgang

Institutioner med drifts- og udviklingsaftaler

Overførsler af uforbrugte budgetbeløb sker ved tillægsbevillinger i det nye budgetår. Højst 10 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme kan overføres til året efter.

Et eventuelt merforbrug må højst udgøre 5 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme. Merforbrug overføres til året efter.

Generelle bemærkninger

Der skal udarbejdes en årlig redegørelse fra institutionerne med begrundelse og formål for eventuelle overførsler og eventuelle merforbrug.

Institutioner og afdelinger må højst have merforbrug i tre på hinanden følgende år. Det betyder, at institutioner og afdelinger, der i 2024 har et merforbrug skal være i balance senest med udgangen af 2027.

Øvrige

Der kan foretages overførsel af uforbrugte budgetbeløb efter konkret ansøgning.

Generelle bemærkninger

Ikke obligatorisk hovedoversigt 2024 – 2027

Gennem hele budgetprocessen er der anvendt en hovedoversigt med det formål bl.a. at skabe overblik over den totale økonomi og de enkelte udvalgs bevillingsramme.

Hovedoversigten er i nettobeløb og fokuserer på:

- Forventet regnskab for indeværende år
- Kassebeholdning primo og ultimo budgetåret
- Resultat af ordinær driftsvirksomhed
- Resultat af det skattefinansierede område
- Resultat inkl. forsyningsvirksomhed
- Resultat efter tilgang/afgang af likvide aktiver

Generelle bemærkninger

I HELE 1.000 KR.	Forventet	Budget	Overslagsårene		
	regnskab 2023	2024	2025	2026	2027
A BEHOLDNING PRIMO	58.893	54.425	55.458	45.200	40.269
1 INDTÆGTER					
Indkomstskat løbende år	-1.918.052	-2.063.824	-2.155.205	-2.237.438	-2.345.898
Skrå skatteloft mv.	83	1.249	1.897	1.965	2.026
Kommunal grundskyld	-85.318	-96.031	-94.376	-91.746	-92.623
Dækningsafgift af offentlige ejend.	-277	-277	-277	-277	-277
Selskabsskatter	-45.597	-56.083	-53.261	-52.579	-52.054
Generelle tilskud m.v.	-941.728	-944.201	-989.048	-1.074.142	-1.130.314
Forudsat demografiregulering/skat			-10.000	-20.000	-30.000
INDTÆGTER I ALT	-2.990.888	-3.159.167	-3.300.270	-3.474.216	-3.649.139
2 SKATTEFINANSIERET DRIFT					
Udvalget for teknik og miljø	112.979	111.078	110.282	110.282	110.282
Udvalget for arbejdsmarked og int.	393.721	410.317	413.995	411.198	411.685
Udvalget for skoler og børn	789.077	813.392	806.893	804.714	805.561
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	329.557	332.546	334.071	333.756	333.625
Udvalget for social og ældre	969.908	1.012.766	1.024.727	1.033.484	1.040.967
Økonomiudvalget	372.518	401.606	381.668	380.564	380.067
Centrale puljer m.v.	1.938	8.914	4.864	6.023	6.023
UDGIFTER I ALT	2.969.698	3.090.619	3.076.501	3.080.021	3.088.211
Pris- og lønregulering			134.436	275.207	422.922
3 RENTER					
Af lån	4.623	2.520	2.431	2.724	3.231
Af likvide aktiver	-2.577	-2.467	-2.384	-2.249	-2.448
Af diverse tilgodehavender	-2.350	-350	-350	-350	-350
RENTER I ALT	-304	-297	-303	125	433
ORD. DRIFTSVIRKSOMH. 1+2+3	-21.494	-68.845	-89.637	-118.864	-137.573
4 SKATTEFINANSIERET ANLÆG					
Udvalget for teknik og miljø	34.941	11.467	5.977	10.602	3.138
Udvalget for skoler og børn	23.494	30.684	39.731	343	343
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	5.712	3.757	11.947	9.009	537
Udvalget for social og ældre	9.898	758	16.539	64.571	12.727
Økonomiudvalget	35.688	8.671	15.086	15.086	43.813
A- OG B-ANLÆG I ALT	109.733	55.337	89.280	99.611	60.558
Pris- og lønregulering			2.500	5.656	5.231
SK.FINANS. OMRÅDE 1+2+3+4	88.239	-13.508	2.143	-13.597	-71.784
5 FORSYNINGSVIRKSOMHEDER					
Drift - netto	114	1.329	-371		
Netto anlæg					
FORSYNINGSVIRKSOMH. I ALT	114	1.329	-371	0	0
Pris- og lønregulering			-16	0	0
RESULTAT I ALT 1+2+3+4+5	88.353	-12.178	1.756	-13.597	-71.784
6 TILGANG/AFG. LIKV.AKTIVER					
Optagelse af lån	-25.029	-18.647	-42.647	-42.647	-22.647
Afdrag på lån	33.215	33.688	34.332	35.515	37.136
Diverse udlån/indskud	-3.672	-322	-322	-322	238
Diverse finansforskydninger	1.600	-3.573	17.139	25.982	29.850
TILG/AFG LIKV.AKTIVER I ALT	6.114	11.146	8.502	18.528	44.577
B ÆNDR. AF LIKVIDE AKTIVER	-94.468	1.032	-10.258	-4.931	27.207
C FORVENTEDE OVERFØRSLER til 2024	90.000				
D KASSEBEHOLDNING (A+B+-C)	54.425	55.458	45.200	40.269	67.476
Udskrivningsgrundlag i mio.	6.823,4	8.147,7	8.508,5	8.833,2	9.261,3
Udskrivningsprocent		25,33%	25,33%	25,33%	25,33%